

Poradnik

dla koordynatorów programu
Aktywni Błękitni

AKTYWNI BŁĘKITNI - SZKOŁA PRZYJAZNA WODZIE
ROK SZKOLNY
2025/2026

Państwowe
Gospodarstwo Wodne
Wody Polskie

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
Słowniczek pojęć	5
Dlaczego inwestujemy w edukację młodych osób?	7
Na jakie efekty liczymy?	8
Jakich zmian oczekujemy?	9
Dlaczego warto dołączyć do programu?	10
Założenia programu - czego oczekujemy?	11
Kto stoi za programem?	12
Hasło VII edycji programu	13
Kim jest szkolny Koordynator programu "Aktywni Błękitni"?	14
Twoje główne zadania	15
Jakie częste błędy popełniają nowi koordynatorzy?	16
Kto jest Regionalnym Opiekunem Programu i dlaczego warto go poznać?	17
Krok po kroku: jak zrealizować program?	18
Gdzie znajdziesz materiały edukacyjne?	19
Zrealizuj działania obowiązkowe	20

SPIS TREŚCI

Jeśli możesz - zrób więcej! Działania rekomendowane	21
Pomysły na działania edukacyjne	24
Współpraca z rodzicami i środowiskiem lokalnym	26
Jak współpracować z lokalną społecznością?	27
Błękitna Ścieżka Zmiany – NOWOŚĆ 2025/2026	28
Jak dokumentować działania programu “Aktywni Błękitni”?	30
Jak zdobyć certyfikat i nagrody programu “Aktywni Błękitni”?	31
Certyfikaty i nagrody – co zyskuje szkoła i koordynator?	32
Ewaluacja – jak sprawdzić, czy nasze działania działają?	33
Bądźmy w kontakcie!	35
Na zakończenie – jesteście ważną częścią wodnej zmiany	36
Twoje notatki	37

IMPORTANT

Chcesz, aby Twoi uczniowie potrafili myśleć ekologicznie, działać zespołowo i świadomie korzystać z zasobów naturalnych?

Jesteś we właściwym miejscu!

Przed Tobą poradnik, który pomoże Ci przejść przez cały program krok po kroku – bez stresu, z uśmiechem i satysfakcją.

Woda jest jednym z najcenniejszych zasobów naszej planety. Bez niej nie ma życia, zdrowia, rolnictwa, bezpieczeństwa klimatycznego ani zrównoważonego rozwoju. W czasach, gdy skutki zmian klimatu są coraz bardziej odczuwalne – edukacja młodych ludzi staje się kluczowa.

Program „Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie” powstał w 2019r. i sukcesywnie przygotowuje młode pokolenie do mądrego, odpowiedzialnego i świadomego korzystania z zasobów wodnych.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Program „Aktywni Błękitni – Szkoła przyjazna wodzie”

Ogólnopolska inicjatywa edukacyjna Wód Polskich. Od 2019 roku uczymy, jak chronić wodę i środowisko. Pomagamy szkołom kształtować postawy odpowiedzialności i troski o przyszłość. To wiedza, praktyka i wartości w działaniu.

Organizator Programu

Wody Polskie – instytucja, która tworzy i rozwija program w całym kraju. Dba, by edukacja wodna była przystępna i wciągająca.

Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej (RZGW)

Zespoły, które realizują program w regionach. Dzięki nim działania są blisko szkół i lokalnych społeczności.

Regionalny Opiekun Programu

Osoba, która wspiera szkoły w terenie. Pomaga, doradza i inspirowe do działania.

Dyrektor Szkoły

Decyduje o przystąpieniu szkoły do programu. Wyznacza koordynatora i czuwa nad realizacją działań.

Szkolny Koordynator Programu

Nauczyciel, pedagog lub dyrektor, który prowadzi program w szkole. Organizuje zajęcia, konkursy i projekty. Motywuje uczniów do troski o wodę.

Szkoła uczestnicząca

Placówka, która dołącza do programu i staje się „szkołą przyjazną wodzie”. To miejsce, gdzie edukacja ekologiczna staje się częścią codzienności.

Partnerzy

Instytucje wspierające program. Współpracują przy projektach i wydarzeniach, by edukacja była ciekawa i praktyczna.

SŁOWNICZEK POJĘĆ

Certyfikat Szkoły Przyjaznej Wodzie „Aktywni Błękitni”

Potwierdza realizację kluczowych działań edukacyjnych związanych z ochroną wody i środowiska. To znak, że szkoła działa odpowiedzialnie i troszczy się o przyszłość.

Działania podstawowe

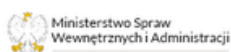
Obowiązkowe aktywności, które każda szkoła musi wykonać, aby ukończyć Program i zdobyć Certyfikat. To fundament edukacji wodnej – wiedza i praktyka w działaniu.

Działania dodatkowe

Nieobowiązkowe, ale szczególnie wartościowe inicjatywy. Poszerzają edukację wodną, angażują społeczność szkolną i wzmacniają postawy proekologiczne. Za ich realizację szkoły zdobywają punkty, które mogą przynieść nagrody i honorowe tytuły, takie jak Błękitny Mentor czy Ambasador Aktywnych Błękitnych.

Patronat honorowy

DLACZEGO INWESTUJEMY W EDUKACJĘ MŁODYCH OSÓB?

Chcemy, aby uczniowie rozumieli:

- wpływ wody na życie ludzi i funkcjonowanie środowiska,
- wpływ niedoboru lub nadmiaru wody na kształt naszego świata,
- realne działania, które mogą podjąć na rzecz poprawy jakości środowiska wodnego.

Dzieci mają w sobie naturalną ciekawość. Jej odpowiednie ukierunkowanie sprawia, że wyrastają na:

- świadomych obywateli,
- odpowiedzialnych użytkowników środowiska,
- osoby, które potrafią zauważać problemy ekologiczne i je rozwiązywać.

Edukacja ekologiczna to inwestycja w przyszłość

Dzisiejsi uczniowie za 10–20 lat będą podejmować kluczowe decyzje społeczne, zawodowe i polityczne. To oni będą:

- projektować miasta odporne na zmiany klimatu,
- dbać o rzeki, jeziora, lasy i zasoby naturalne,
- zarządzać infrastrukturą wodną,
- pracować w zawodach przyrodniczych, technicznych i klimatycznych,
- decydować o kierunkach rozwoju naszego kraju.

Program „Aktywni Błękitni” pomaga im przygotować się do tej roli – łączy wiedzę, praktykę i wartości, które będą im potrzebne w dorosłym życiu.

NA JAKIE EFEKTY LICZYMY?

Program „Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie” został zaprojektowany tak, aby realnie wspierać rozwój uczniów, kadry pedagogicznej oraz całej społeczności szkolnej.

Jego celem nie jest jednorazowe działanie, lecz budowanie trwałych kompetencji, postaw i zainteresowań, które będą miały znaczenie w życiu codziennym – dziś i w przyszłości.

Program ma nie tylko edukować, ale także realnie wpływać na rozwój świadomości uczniów i wspierać ich w podejmowaniu mądrych decyzji. Dlatego pożądane efekty obejmują zarówno wiedzę i postawy, jak i długofalowe korzyści związane z przyszłością zawodową młodego pokolenia

JAKICH ZMIAN OCZEKUJEMY?

1. Większa wiedza o znaczeniu wody

Uczniowie rozumieją, dlaczego woda jest ważna w przyrodzie i w życiu człowieka. Wiedzą też o problemach na świecie, takich jak zmiany klimatu, brak wody czy jej zanieczyszczenie. Dzięki temu potrafią podejmować świadome decyzje.

2. Bezpieczeństwo nad wodą

Dzieci poznają zasady bezpiecznego wypoczynku nad rzeką, jeziorem i morzem. Wiedzą, dlaczego nie wolno kąpać się w miejscach niedozwolonych ani skakać do nieznannej wody. To chroni ich zdrowie i życie.

3. Odpowiedzialność za środowisko wodne

Program uczy, jak oszczędzać wodę w domu i w szkole. Pokazuje też, jak dbać o czystość wody w najbliższym otoczeniu.

4. Wspólne działania w szkole

Uczniowie, nauczyciele i rodzice organizują konkursy, akcje ekologiczne i realizują projekty. Wspólna praca uczy współpracy i daje poczucie, że można zmieniać na lepsze swoje najbliższe otoczenie.

5. Rozwój zainteresowań i talentów

Zajęcia są ciekawe i różnorodne: nauka o przyrodzie, sporty wodne, fotografia, projekty kreatywne. Program zachęca uczniów do aktywnego spędzania czasu nad wodą.

6. Poznanie zawodów związanych z wodą i ekologią

Uczniowie dowiadują się o nowoczesnych zawodach np. w gospodarce wodnej, ochronie środowiska, hydrologii, zarządzaniu kryzysowym czy energetyce odnawialnej. Program pokazuje, że troska o środowisko może być ciekawą ścieżką kariery.

DLACZEGO WARTO

DOŁĄCZYĆ DO PROGRAMU?

Program “Aktywni Błękitni”:

Wspiera w realizacji podstawy programowej

To program, który doskonale wpisuje się w podstawę programową wielu przedmiotów – przyrody, biologii, geografii, edukacji dla bezpieczeństwa, a nawet języka polskiego czy plastyki. Można zrealizować go w ramach godzin wychowawczych, projektów interdyscyplinarnych, zajęć dodatkowych – masz pełną swobodę wyboru.

Wychowuje do odpowiedzialności

Uczniowie uczą się, że ich codzienne wybory mają znaczenie – od zakręcenia kranu podczas mycia zębów, przez odpowiedzialne wyrzucanie śmieci, po wybór ekologicznych rozwiązań. Program nie moralizuje, ale zaprasza do działania i uczy sprawczości.

Daje konkretne narzędzia

Każda szkoła otrzymuje gotowe scenariusze zajęć, grafiki, karty pracy, worki na śmieci czy nasiona do wysiewu łąk kwiatnych, a także wsparcie Opiekuna Regionalnego. Nie musisz wymyślać wszystkiego od zera – wystarczy sięgnąć po to, co już przygotowaliśmy.

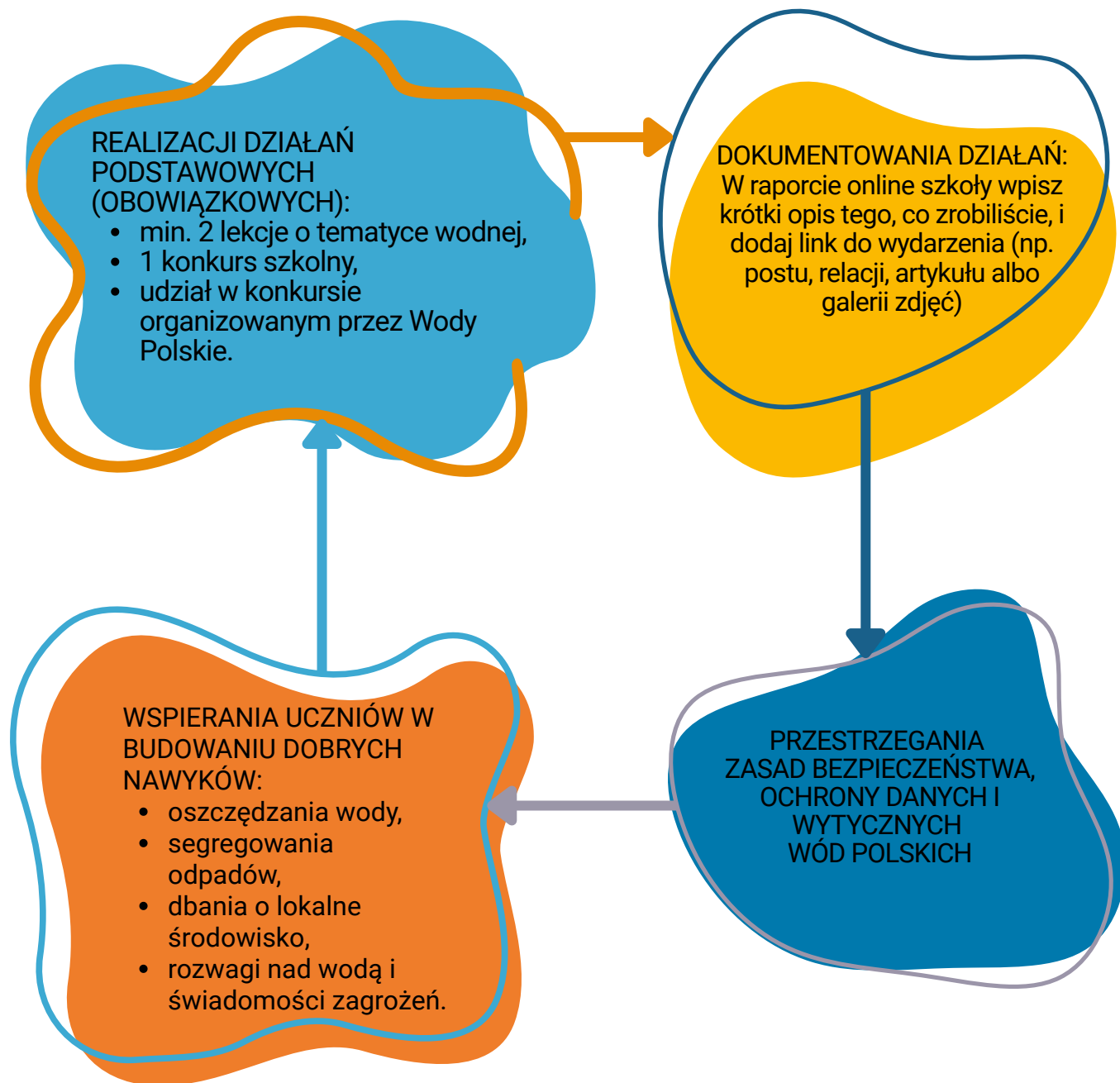
Buduje prestiż i wzmacnia szkołę

Udział w programie pozwala uzyskać certyfikat „Szkoły Przyjaznej Wodzie”, a najbardziej zaangażowane placówki mogą zdobyć status Ambasadora Wodnej Zmiany. To świetna okazja, by wyróżnić szkołę w lokalnym środowisku i pokazać dobre praktyki w mediach.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

– CZEGO OCZEKUJEMY?

Szkoły mogą dodatkowo zdobywać punkty za działania ponadprogramowe, w tym za nowość – **Błękitną Ścieżkę Zmiany**.

KTO STOI ZA PROGRAMEM ?

Wydział Promocji i Edukacji Wodnej opracowuje i realizuje programy edukacyjne o wodzie i ekologii, tworzy materiały dydaktyczne, organizuje wydarzenia oraz współpracuje ze szkołami i partnerami, aby podnosić świadomość ekologiczną i promować odpowiedzialne korzystanie z zasobów wodnych.

**DYREKTOR
DEPARTAMENTU
ORGANIZACYJNEGO**

Odpowiada za strategię informacyjną firmy oraz prowadzenie działań edukacyjnych związanych z ochroną zasobów wodnych i świadomością ekologiczną.

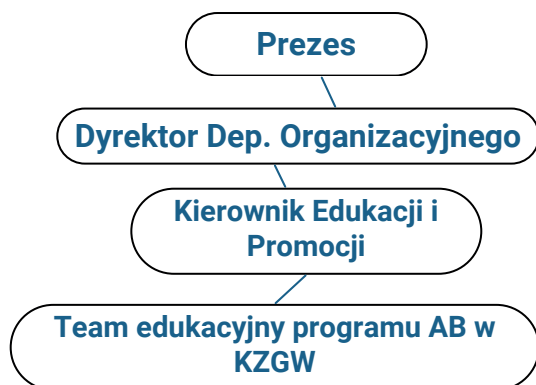
**KIEROWNIK
WYDZIAŁU
PROMOCJI I
EDUKACJI WODNEJ**

Koordynuje działania edukacyjne oraz promocyjne firmy, dbając o ich spójność, skuteczność i zgodność z misją organizacji.

**LIDER PROGRAMU
AKTYWNI
BŁĘKITNI**

Odpowiada za planowanie, realizację i rozwój działań edukacyjnych w ramach programu, promując świadome gospodarowanie wodą i postawy proekologiczne.

- Opiekun programu AB w RZGW w Białymstoku
- Opiekun programu AB w RZGW w Bydgoszczy
- Opiekun programu AB w RZGW w Gdańsku
- Opiekun programu AB w RZGW w Gliwicach
- Opiekun programu AB w RZGW w Krakowie
- Opiekun programu AB w RZGW w Lublinie
- Opiekun programu AB w RZGW w Poznaniu
- Opiekun programu AB w RZGW w Rzeszowie
- Opiekun programu AB w RZGW w Szczecinie
- Opiekun programu AB w RZGW w Warszawie
- Opiekun programu AB w RZGW we Wrocławiu

HASŁO VII EDYCJI PROGRAMU

Razem dla wody
– razem dla klimatu

KIM JEST SZKOLNY KOORDYNATOR

PROGRAMU „AKTYWNI BŁĘKITNI”?

Kim jest szkolny koordynator?

Szkolny koordynator programu „Aktywni Błękitni” to nauczyciel lub pracownik szkoły, który pełni rolę łącznika między szkołą a organizatorami programu (opiekunem z ramienia RZGW).

To właśnie Ty, pani Ania, pan Tomek czy pani Basia – jako koordynator – **jesteście sercem programu w szkole**. Nie musisz wiedzieć wszystkiego – wystarczy chęć działania, dobra organizacja i otwartość na współpracę. Sprawiasz, że dobre pomysły zamieniają się w konkretne działania w Twojej szkole.

Spokojnie – nie zostajesz z tym sam. Masz do dyspozycji:

gotowe materiały edukacyjne,

wsparcie regionalnego opiekuna,

możliwość współpracy z innymi nauczycielami, uczniami i rodzicami.

TWOJE GŁÓWNE ZADANIA

Oto, za co odpowiada szkolny koordynator:

✓ Kontakt z Regionalnym Opiekunem Programu

Koordynator pozostaje w kontakcie mailowym lub telefonicznym z przypisanym opiekunem z RZGW. To tam można zgłaszać pytania, otrzymywać wsparcie i wysyłać dokumentację.

✓ Planowanie i nadzorowanie działań w szkole

Ty ustalasz, w jakich klasach odbędą się lekcje, kto pomoże w organizacji konkursu czy pokazów. Możesz zorganizować mini-zespół nauczycieli – to zawsze dobry pomysł!

✓ Dokumentacja programu

Do Twoich obowiązków należy:

- publikowanie i chwalenie się działaniami w Waszych social mediach i oznaczeniem @WodyPolskie, #WodyPolskie,
- **regularne** wysyłanie **raportów z aktywności szkoły** (online),
- **wypełnienie** ankiety ewaluacyjnej (na podsumowanie programu).

✓ Motywowanie i inspirowanie

Koordynator to także ambasador wody w szkole – inspirowanie, dzielenie się ciekawostkami, zachęcanie uczniów i nauczycieli do aktywności. Możesz wpisać temat wody do lekcji przyrody, języka polskiego, muzyki, a nawet zajęć sportowych!

Ile czasu zajmuje koordynowanie programu?

To zależy od Ciebie i szkoły.

Średnio udział w programie to:

- 2–4 godziny miesięcznie przez kilka miesięcy,
- czas na realizację lekcji, konkursu, działań terenowych,
- czas na dokumentację (wysyłaj ją regularnie - etapami).

Wskazówka

Powieś plakat informacyjny o programie w widocznym miejscu w szkole – np. na tablicy informacyjnej, bibliotece lub przy wejściu.

Niech cała społeczność wie, że szkoła działa dla wody!

Pamiętaj!

- **Nie musisz być ekspertem od hydrologii.**
- **W każdej chwili możesz napisać do opiekuna, podzielić się pomysłami z organizatorem, zaprosić do współpracy kolegów, rodziców czy lokalne instytucje.**
- **Program nie wymaga działań „na pokaz” – liczy się prawdziwe zaangażowanie i praca z uczniami.**

JAKIE CZĘSTE BŁĘDY

POPEŁNIAJĄ NOWI KOORDYNATORZY?

- myślą, że muszą zrobić wszystko sami,
- zapominają zgłosić szkołę do konkursu organizatora,
- gromadzą zbyt mało zdjęć lub nie opisują działań,
- zostawiają raport na ostatnią chwilę,
- nie wykorzystują gotowych materiałów edukacyjnych wspierających program (a jest ich dużo!).

Co robić, gdy masz wątpliwości....?

Zawsze możesz:

- napisać/zadzwonić do opiekuna,
- napisać do Organizatora (aktywni.blekitni@wody.gov.pl).

Każdy koordynator może liczyć na naszą pomoc.

KTO JEST REGIONALNY OPIEKUNEM PROGRAMU

I DLACZEGO WARTO GO POZNAĆ?

Każda szkoła ma przypisanego Regionalnego Opiekuna Programu z RZGW, który:

✚ jest w stałym kontakcie ze szkołami z danego regionu:

- odpowiada na pytania nauczycieli i dyrektorów,
- informuje o terminach, materiałach i działaniach,
- zachęca szkoły do udziału w programie,
- wspiera nowe placówki.

🌿 koordynuje przebieg Programu w regionie:

- pilnuje harmonogramu,
- prowadzi listę szkół uczestniczących w programie,
- sprawdza postępy i aktywność szkół,
- pomaga w organizacji wydarzeń np. finałów, warsztatów, konkursów.

🔧 wspiera merytorycznie i organizacyjnie:

- wyjaśnia zasady programu,
- pomaga zrozumieć regulamin,
- doradza przy organizacji zajęć, akcji terenowych i wycieczek,
- dostarcza worki na śmieci i nasiona do wysiewu łąk kwietnych
- przesyła materiały edukacyjne lub wskazuje, gdzie je znaleźć.

💚 sprawdza poprawność dokumentacji i ewaluacji działań:

- zbiera i analizuje ankiety wypełnione przez szkoły,
- sprawdza kompletność zgłoszeń,
- rekomenduje szkoły do certyfikatów i nagród.

W skrócie: Opiekun to przewodnik i partner, nie kontroler.

Dzięki jego wsparciu, koordynator szkolny może skoncentrować się na tym, co najważniejsze – **angażującej edukacji wodnej i pracy z uczniami**. Opiekun wspiera, doradza, odpowiada na pytania, a nie rozlicza z każdego szczegółu.

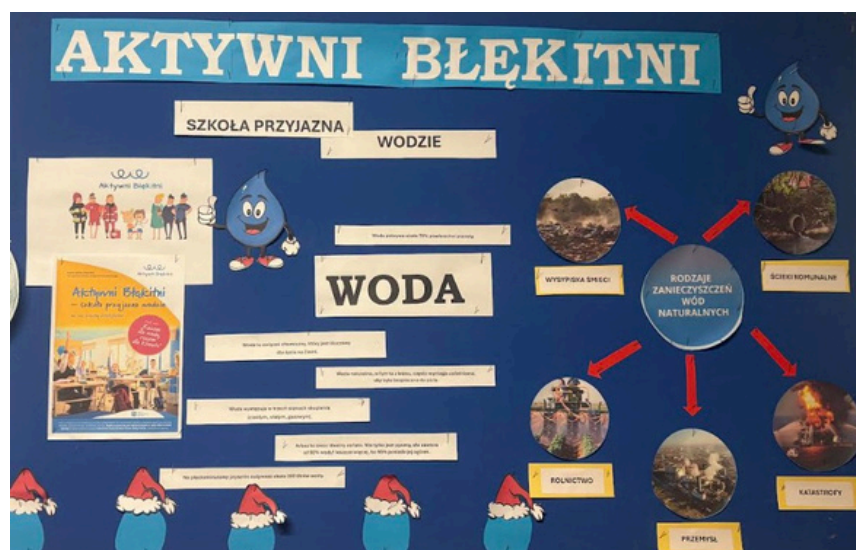

4

KROK PO KROKU: JAK ZREALIZOWAĆ PROGRAM?

Ten rozdział pomoże Ci przejść przez wszystkie etapy programu - bez zbędnego stresu i chaosu.

Pomyśl o tym rozdziale, jak o mapie, która poprowadzi Cię od zgłoszenia aż do uzyskania certyfikatu. Każdy krok jest opisany tak, byś łatwo mógł go wdrożyć w swojej szkole.

1

Zgłoszenie szkoły

- ◆ Od 1 września do 30 października każdego roku szkolnego
- ◆ Dyrektor szkoły wypełnia formularz online.
- ◆ Czekasz na potwierdzenie przyjęcia szkoły do programu.

2

Planowanie działań

- ◆ Po zgłoszeniu warto usiąść i zaplanować z wyprzedzeniem:
 - **które klasy** będą uczestniczyć w zajęciach,
 - **kiedy odbędą się lekcje i konkurs,**
 - czy uda się **zorganizować wycieczkę (jaz, tamę, zaporę itp.)** lub **akcję sprzątnięcia,**
 - **kto pomoże** (inny nauczyciel, pedagog, rodzic?).
- ◆ Na tym etapie warto też pomyśleć o **Błękitnej Ścieżce Zmiany**, czyli całorocznym projekcie, który pomoże szkole zdobyć dodatkowe punkty.

3

Realizacja działań

- ◆ **Zajęcia edukacyjne** – minimum 2 lekcje z edukacji wodnej i ekologicznej.
 - ◆ **Szkolny konkurs o wodzie** – np. quiz, test, gazetka itp.
 - ◆ **Akcja sprzątnięcia i/lub wysiew łąki kwietnej** – dostarczamy akcesoria, a Ty zaangażujesz uczniów i rodziców.
 - ◆ **Działania obowiązkowe + nieograniczone działania dodatkowe np. Błękitna Ścieżka Zmiany**

4

Ewaluacja i podsumowanie

- ◆ Na zakończenie programu poprosimy Cię o wypełnienie **ankiety ewaluacyjnej** (Załącznik nr 5 Regulaminu programu).
- ◆ Jeśli szkoła zrealizowała wymagania – **otrzymuje certyfikat Szkoły Przyjaznej Wodzie**, a uczniowie – **odznaki Aktywnych Błękitnych**.

Ten krok macie już za sobą!

+ nie zapomnij o publikacji na social mediach oraz bieżącym raportowaniu.

GDZIE ZNAJDZIESZ MATERIAŁY EDUKACYJNE?

Materiały edukacyjne pobierzesz z oficjalnej podstrony programu Aktywni Błękitni na stronie internetowej Wód Polskich, z zakładki poświęconej programowi. Są to m.in.:

- scenariusze lekcji,
- karty pracy,
- plakaty,
- prezentacje,
- materiały wizualne i instrukcje,
- grafiki i pakiety do konkursów,

Ważniejsze materiały będziemy też wysyłać w ramach **newslettera Aktywnych Błękitnych**.

Nie musisz tworzyć ich od zera – większość jest już przygotowana, gotowa do użycia i zgodna z podstawą programową.

Jeśli z jakiegoś powodu nie otrzymujesz newsletteru lub masz problem z odnalezieniem materiałów skontaktuj się z opiekunem RZGW, który wyśle Ci aktualne linki i pliki.

🏠 > Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie > Co robimy > Edukacja > Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie

Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie

Nasze akcje edukacyjne

Prostym językiem o gospodarce wodnej

Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie

O programie

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, we współpracy z partnerami zaprasza dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych do udziału w bezpłatnym programie edukacyjnym „Aktywni Błękitni - szkoła przyjazna wodzie”.

Dołączcie do nas

Drodzy Dyrektorzy i Nauczyciele, czekamy na Was! Zgłoszcie swoją szkołę do programu „Aktywni Błękitni - szkoła przyjazna wodzie” i wspólnie z uczniami zadbajcie o przyszłość wód w Polsce. Ten program to nie tylko edukacja. To przede wszystkim przygoda, rozwój i realny wpływ na świat.

Materiały do pobrania

Zapraszamy do pobierania bezpłatnego pakietu materiałów edukacyjnych!

ZREALIZUJ

DZIAŁANIA OBOWIĄZKOWE

W programie zrealizujesz 3 działania obowiązkowe.

1. Minimum dwie lekcje o tematyce wodnej

Możesz:

- skorzystać ze scenariuszy od Wód Polskich,
- przygotować własną lekcję,
- zaprosić eksperta, edukatora lub pracownika RZGW.

Przykładowe tematy lekcji:

- Skąd się bierze woda w kranie?
- Jak działa retencja?
- Powódź i susza – czym się różnią?
- Dlaczego Bałtyk potrzebuje naszej pomocy?
- Jak bezpiecznie korzystać z wody?
- Jak możemy ją oszczędzać?

2. Konkurs szkolny

Masz swobodę w wyborze jego formy. Przykładowe pomysły:

- konkurs plastyczny („Moja rzeka przyszłości”),
- konkurs literacki („List do kropli wody”),
- konkurs filmowy,
- konkurs fotograficzny,
- quiz,
- gra terenowa.

3. Udział w konkursie organizowanym przez Wody Polskie

Każdego roku jest jedno hasło przewodnie, wokół którego budujemy konkurs. Udział w nim jest obowiązkowy – daje 3 punkty i jest warunkiem otrzymania certyfikatu.

JEŚLI MOŻESZ - ZRÓB WIĘCEJ!

DZIAŁANIA REKOMENDOWANE

Dzięki działaniom dodatkowym:

- **zwiększasz szanse na otrzymanie nagrody,**
- **budujesz prestiż szkoły,**
- **dostarczasz uczniom niezapomniane przeżycia.**

Ten rozdział to Twoja skrzynka inspiracji. Zebraliśmy tu sprawdzone pomysły na lekcje, aktywności i wydarzenia, które możesz zrealizować w ramach programu – niezależnie od poziomu nauczania, zasobów szkoły czy pogody.

Wszystko po to, by edukacja o wodzie była zrozumiała i pasjonująca.

Każda taka akcja daje dodatkowe punkty.

JEŚLI MOŻESZ - ZRÓB WIĘCEJ!

DZIAŁANIA REKOMENDOWANE

#WodyToNieŚmietnik

#WodyToNieŚmietnik w szkole to prosta, angażująca akcja, w której uczniowie uczą się odpowiedzialności za środowisko poprzez działanie: sprzątamy teren wokół szkoły lub pobliskie miejsce nad wodą i pokazujemy, że woda nie jest koszem na śmieci.

W ramach akcji:

- wybierasz miejsce (np. okoliczny park, rów melioracyjny, brzeg rzeki/jeziora);
- organizujesz wyjście z uczniami i krótką edukację na start (Dlaczego śmieci trafiają do wód i co z tego wynika?);
- robisz relację z akcji „przed i po” (zdjęcia, krótki opis, wnioski uczniów).

My **zapewniamy** **wsparcie** organizacyjne:

worki i rękawice dla **uczestników** (w miarę dostępności), żeby sprzątanie było bezpieczne i dobrze zorganizowane.

JEŚLI MOŻESZ - ZRÓB WIĘCEJ!

DZIAŁANIA REKOMENDOWANE

Łąka kwietna – wiosenna akcja w ramach programu

CO ZAPEWNIĄ PROGRAM?

- pakiet nasion roślin miododajnych i dzikich kwiatów,
- krótką instrukcję wysiewu.

(Przekazanie nasion uzależnione jest od dostępności i ustaleń z Opiekunem z RZGW.)

CO PRZYGOTOWUJE SZKOŁA?

- fragment ziemi o powierzchni od kilku do kilkunastu m²,
- bezpieczne, dostępne miejsce, gdzie uczniowie będą mogli wspólnie wysiać nasiona.

 Warto zaplanować to działanie już na początku roku szkolnego i uwzględnić je w harmonogramie działań wiosennych.

W ramach programu szkoły mogą – w miarę dostępności – otrzymać od Organizatora nasiona łąki kwietnej, przeznaczone do wysiewu na terenie szkoły lub w jej najbliższym otoczeniu.

To prosta, a jednocześnie bardzo wartościowa forma działania ekologicznego, która:

- wspiera bioróżnorodność,
- pomaga zatrzymać wodę w glebie,
- jest praktyczną lekcją ekologii przez cały sezon.

Dla klas 1–3

W młodszych klasach najważniejsze jest rozbudzanie ciekawości i budowanie prostych, ale trwałych nawyków:

Eksperymenty z wodą

→ Jak działa filtr? Dlaczego olej nie miesza się z wodą? Czy woda paruje?

➡ **Proste zabawy badawcze** z użyciem butelki, lejka i bawełnianej chusteczki zrobią większe wrażenie niż niejedna lekcja!

Czytanie o wodzie

→ Książki z wodnym bohaterem, np. „Wielkie przygody małej kropelki wody”.

➡ **Dzieci uczą się przez opowieść, emocje i identyfikację.**

Plastyczne wodne dzieła

→ Malowanie niebieską farbą z dodatkiem soli, kolaż z gazet z hasłami „oszczędzaj wodę”, model obiegu wody w przyrodzie.

➡ **Idealne na gazetkę lub wystawę klasową.**

Dla klas 4–8

U starszych uczniów sprawdzą się aktywności łączące wiedzę z praktyką i możliwością działania:

Projekt „Moja szkoła dla wody”

→ Uczniowie analizują, jak szkoła zużywa wodę i co można poprawić.

➡ **Może powstać broszura, kampania lub mini-reportaż.**

Badanie opinii

→ Uczniowie przygotowują ankiety dla rówieśników/rodziców nt. nawyków wodnych.

➡ **Uczniowie uczą się analizować dane, wyciągać wnioski i prezentować efekty.**

Podcast lub filmik o wodzie

→ Grupa uczniów nagrywa krótkie treści, np. „Co wiesz o Wiśle?”, „5 faktów o suszy” itp.

➡ **Świetne do wykorzystania w mediach społecznościowych szkoły!**

POMYSŁY NA DZIAŁANIA EDUKACYJNE

Wydarzenia szkolne i lokalne

 Dzień Wody w szkole (22 marca lub inny, dowolny dzień):

- konkursy plastyczne,
- quizy,
- wystawy uczniowskie,
- pokazy doświadczeń,
- prezentacje klas,
- zabawy terenowe.

 Sprzątanie okolicy – plaży, rzeki, jeziora

→ Razem z rodzicami, radą osiedla, strażą miejską lub harcerzami możesz zgłosić się po worki z logo programu!

 Wysiew łąki kwietnej

→ Idealny pretekst, by porozmawiać o retencji wody i bioróżnorodności.

Wycieczki, warsztaty, spotkania ze specjalistami

 Spacer edukacyjny do rzeki, stawu, oczka wodnego

→ Obserwacja roślin i zwierząt, pomiary, rysowanie mapy terenu.

 Wizyta w obiekcie hydrotechnicznym

→ Zapora, jaz, śluza – kontaktuj się z Opiekunem z RZGW, który może pomóc w organizacji.

 Spotkanie z WOPR-em lub strażą pożarną

→ Prelekcja o bezpieczeństwie nad wodą + pokaz sprzętu = zawsze hit!

Przy organizacji pokazów pamiętaj, aby sprawdzić na stronie MSWiA czy dany podmiot ma uprawnienia do ratownictwa ;)

 Link

Więcej informacji znajdziesz pod:
<https://www.gov.pl/web/mswia/podmiot-y-uprawnione-do-wykonywania-zadan-ratownictwa-gorskiego-i-wodnego>

lub poproś o bezpośrednie kontakty do partnerów od swojego Opiekuna z RZGW.

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

I ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

Program „Aktywni Błękitni”

to nie tylko projekt edukacyjny, ale również okazja do budowania mostów między szkołą, domem i lokalną społecznością. Im szersze grono zaangażowanych osób, tym większa skuteczność działań i większa radość z ich efektów.

Szkolny koordynator może zaangażować także rodziców, opiekunów, sąsiadów, lokalne instytucje i organizacje. To pozwala uczniom poczuć, że działają naprawdę – nie tylko w ramach lekcji, ale jako część większej wspólnoty troszczącej się o wodę i środowisko.

Jak angażować rodziców?

1. Informuj i zapraszaj

Już na początku programu warto, abyś przygotował krótką informację do dziennika elektronicznego lub na zebranie klasowe. Przedstaw założenia programu, jego cele i planowane działania.

2. Włącz ich do działań

Rodzice mogą:

- pomóc w organizacji wycieczek (np. jako opiekunowie),
- wesprzeć akcje sprzątania (transport, worki, napoje),
- posiać łąkę z dziećmi,
- przygotować poczęstunek na „Błękitny Piknik” szkolny,
- zorganizować wspólne wydarzenie na osiedlu (np. z radą rodziców).

3. Pokaż efekty

Wysyłaj zdjęcia lub relacje z działań przez dziennik elektroniczny, Facebooka lub zamieść je w gazetce szkolnej. Rodzice chętniej angażują się, gdy widzą, że to ma sens i przynosi radość ich dzieciom.

 Pomysł: Zorganizuj np. minikonkurs rodzinny „Nasze domowe sposoby na oszczędzanie wody” – dzieci mogą przygotować plakat, zdjęcie lub prezentację.

JAK WSPÓŁPRACOWAĆ

Z LOKALNĄ SPOŁECZNOŚCIĄ?

1. Skontaktuj się z urzędem gminy/miasta.

Można wspólnie zorganizować:

- akcję sprzątania terenów nadwodnych,
- konkurs ekologiczny,
- wystawę uczniowską w bibliotece lub domu kultury.

2. Zaproś służby i organizacje.

- Straż Pożarna, WOPR, Policja – mogą zorganizować pokaz ratownictwa wodnego,
- koła wędkarskie, kluby kajakarskie oraz żeglarskie – chętnie przybliżą temat wodnych pasji,
- nadleśnictwa i organizacje ekologiczne – mają gotowe warsztaty i ekspertyzę.

3. Pomyśl o lokalnych firmach i mediach.

- Lokalne sklepy mogą przekazać np. gadżety lub poczęstunek na wydarzenie,
- Gazeta, radio, portal internetowy mogą pomóc w promocji efektów działań.

Co zyskujesz, współpracując lokalnie?

- ✓ większy zasięg i siłę oddziaływania programu,
- ✓ poczucie sprawczości u dzieci – „zrobiliśmy coś ważnego razem”,
- ✓ budujesz pozytywny wizerunek szkoły,
- ✓ możesz zdobyć partnerów na kolejne inicjatywy.

 Ciekawostka: W wielu regionach Polski działają lokalne „koalicje dla wody” – grupy osób, które organizują wspólne działania ekologiczne. Może w Twojej okolicy też ktoś już działa?

BŁĘKITNA ŚCIEŻKA ZMIANY

– NOWOŚĆ 2025/2026

To najbardziej inspirujący element programu! Jest dobrowolny, ale wysoko punktowany. Możesz zdobyć od 10 aż do 20 punktów!

To autorskie, szerzej zakrojone działanie pokazujące, jak szkoła krok po kroku:

- wprowadza zmiany na rzecz wody i środowiska:
- angażuje uczniów,
- prowadzi do realnej zmiany (nawyków, wiedzy, zachowań i otoczenia),
- prezentuje efekty swych działań.

BŁĘKITNA ŚCIEŻKA ZMIANY

— NOWOŚĆ 2025/2026

Powołaj Błękitny Zespół

Błękitny Zespół tworzy:

- grupa uczniów,
- jeden lub kilku nauczycieli,
- opcjonalnie rodzice lub lokalni partnerzy.

Wykonaj Błękitną Diagnozę

Zadajcie pytania:

- Jakie problemy wodne widzimy w naszej szkole/okolicy?
- Co chcielibyśmy zmienić?
- Z czym mamy największą trudność — z oszczędzaniem wody, śmieciami, a może brakuje nam wiedzy o ekologii?

Zaplanujcie działania

Stwórzcie miniplan:

- Co chcemy osiągnąć?
- Co zrobimy, aby to osiągnąć?
- Jak będziemy mierzyć efekt?

Działajcie!

Masz wiele możliwości działania! Oto kilka inspiracji:

- Ekologiczne: kampania „Zakręć kran!”, infografiki w toaletach, akcja „Mapa wycieków”, monitoring zużycia wody.
- Społeczne: film edukacyjny, happening „Woda to życie”, podcast „Błękitny Głos”.
- Badawcze: badanie czystości wody, obserwacja terenów nadwodnych.
- Artystyczne: wystawa „Nasze błękitne marzenia”, instalacja „Co trafia do rzeki?”.

Monitoring i refleksja

Na koniec roku

szkolnego:
przygotowujecie krótką prezentację, opis, film lub fotorelację, wysyłacie ją do Opiekuna z RZGW.

To wszystko!

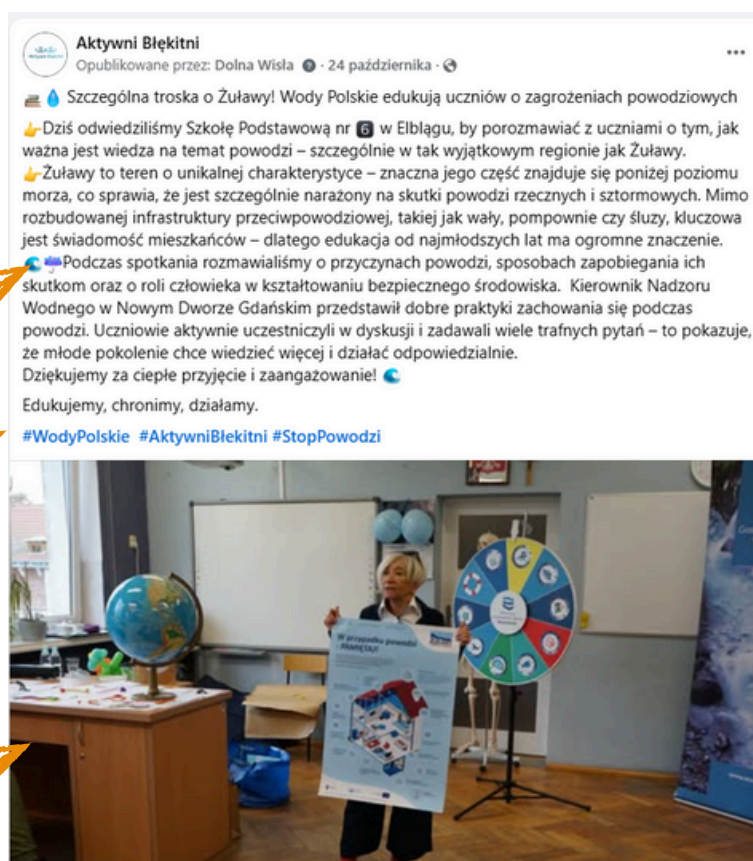

Aby działania zostały odpowiednio ocenione, szkoła powinna dokładnie dokumentować wszystko, co robi w ramach programu!

Publikujecie na swoich szkolnych kanałach i social mediach:

- **krótkie opisy aktywności,**
- **oznaczenia @WodyPolskie i #AktywniBłękitni,**
- **zdjęcia z zajęć i konkursów,**
- **prace uczniów (skany/zdjęcia).**

Dlaczego takie działania są potrzebne?

- wszystko trafia do raportu z aktywności (formularz online),
- **raport z aktywności wysyłasz na bieżąco po każdej aktywności**
- na podstawie raportu przyznawany jest certyfikat, punkty i nagrody.

JAK ZDOBYĆ CERTYFIKAT I NAGRODY PROGRAMU AKTYWNI BŁĘKITNI?

**Aby szkoła
otrzymała
certyfikat,
musi:**

- przeprowadzić min. 2 lekcje,
- zorganizować konkurs szkolny,
- wziąć udział w konkursie Wód Polskich,
- przesłać raporty z aktywności.

To wszystko.

**Certyfikat jest gwarantowany, jeśli wykonacie
działania podstawowe.**

**Jeśli szkoła chce,
oprócz otrzymania
certyfikatu,
znaleźć się w
ogólnopolskim
TOP 10 lub
powalczyć o
nagrody
rzeczowe,
powinna
zaplanować
również działania
dodatkowe.**

**Jeśli chcecie znaleźć się w TOP 10 lub zdobyć
nagrody rzeczowe:**

1. Zróbcie działania dodatkowe (opłaca się!), np.:

- sprzątanie świata 5 pkt
- spotkanie z ratownikiem 3 pkt
- wysiew łąki 5 pkt
- lokalne współprace 0–10 pkt

**i wszystkie inne działania, które przyjdą Wam do
głowy.**

**2. Koniecznie zróbcie Błękitną Ścieżkę Zmiany
(10–20 pkt!).**

To najbardziej punktowane działanie roku.

3. Dokumentujcie wszystko.

Liczy się też jakość pomysłu, kreatywność i efekt.

Ważne: im ciekawszy pomysł, większe zaangażowanie społeczności i lepszy efekt edukacyjny, tym większa szansa na wysoką punktację. Liczy się nie tylko ilość, ale przede wszystkim jakość działań, kreatywność i realny wpływ na postawy uczniów i otoczenia szkoły.

CERTYFIKATY I NAGRODY

– CO ZYSKUJE SZKOŁA I KOORDYNATOR?

Co możecie zdobyć?

Nagrody rzeczowe

- Trafiają do 40 szkół z najwyższą liczbą punktów w ogólnopolskim zestawieniu.

Nagrody specjalne

- Przyznawane są przez Opiekunów i Dyrektorów RZGW dla szkół i nauczycieli, którzy szczególnie się wyróżnili.

Tytuł „Błękitnego Mentora”

- Otrzymuje każdy szkolny Koordynator Programu – to forma docenienia Twojej pracy i zaangażowania.

Tytuł „Ambasadora Aktywnych Błękitnych”

- Tytuł przyznawany jest liderom wśród koordynatorów, którzy swoim przykładem inspirują innych do kreatywnych działań.

Ranking aktywności i „TOP 10” szkół

Na zakończenie każdej edycji powstaje ogólnopolska klasyfikacja szkół – zgodnie z zasadami punktacji z regulaminu.

- z tego zestawienia wyłaniane jest „TOP 10” najbardziej aktywnych szkół w Polsce,
- listę nagrodzonych szkół oraz przyznane nagrody ogłasza Dyrektor RZGW.

To dobry moment, żeby pochwalić się sukcesem – warto udostępnić informację na stronie szkoły i w mediach społecznościowych.

Nowy system certyfikatów od VII edycji

Od VII edycji programu certyfikaty mają trzy poziomy, zależne od ciągłości uczestnictwa szkoły w programie:

- Złoty certyfikat „Szkoła Przyjazna Wodzie” dla szkół, które są w programie 1–2 lata z rzędu.
- Platynowy certyfikat „Szkoła Aktywnie Błękitna” dla szkół, które uczestniczą 3–4 lata z rzędu.
- Rubinowy certyfikat „Ambasador Wodnej Zmiany” dla szkół z co najmniej 5-letnim stażem w programie.

Certyfikat „Szkoły Przyjaznej Wodzie” jest ważny tylko w danej edycji – aby go utrzymać, szkoła musi brać udział w kolejnych edycjach.

Ważne: staż z poprzednich lat wpływa na poziom certyfikatu.

Szkoły posiadające aktualny certyfikat stają się częścią sieci „Aktywnych Błękitnych”, czyli ogólnopolskiej grupy szkół promujących edukację wodną.

EWALUACJA

– JAK SPRAWDZIĆ, CZY NASZE DZIAŁANIA DZIAŁAJĄ?

Ewaluacja to po prostu chwila na przemyślenia i sprawdzenie: co zrobiliśmy, co zadziałało, a co można poprawić w kolejnej edycji. Nie chodzi o „kontrolę”, ale o wnioski dla nas samych – szkoły i koordynatora.

JAK WYGLĄDA ANKIETA ONLINE?

Jej wypełnienie zajmuje zwykle do 15 minut.

Ma formę prostego formularza online (MS Forms).

Wypełniasz ją w imieniu szkoły – najlepiej po krótkim podsumowaniu działań (np. z dyrektorem lub zespołem nauczycieli zaangażowanych w program).

Link do ankiety otrzymasz mailem / przez Opiekuna / w newsletterze przed zakończeniem edycji.

Wasz głos naprawdę ma znaczenie – każda odpowiedź to cegiełka w budowaniu lepszej, bardziej „przyjaznej wodzie” szkoły.

EWALUACJA

– JAK SPRAWDZIĆ, CZY NASZE DZIAŁANIA DZIAŁAJĄ?

Dzięki Waszemu wypełnieniu ankiet:

UDOSKONALAMY PROGRAM

Wyniki służą do jego rozwoju i dostosowania do potrzeb szkół.

PLANUJEMY PRZYSZŁE DZIAŁANIA

Na podstawie opinii tworzone są materiały, konkursy i szkolenia.

IDENTYFIKUJEMY PROBLEMY

Analiza pokazuje, gdzie szkoły potrzebują większego wsparcia.

ROZWIJAMY MATERIAŁY EDUKACYJNE

Wiemy, co się sprawdziło i co należy zmienić w kolejnych edycjach.

TWORZYMYS WENĘTRZNY RAPORT EWALUACYJNY

Wewnętrzny raport ewaluacyjny pomaga rozwijać program tak, by był on dla Was jak najbardziej przyjazny i użyteczny.

BĄDŹMY W KONTAKCIE!

Dołącz do naszej społeczności Aktywnych Błękitnych! 💧

Chcesz być na bieżąco z inicjatywami, konkursami i pomysłami na działania w szkole?

Śledź na bieżąco nasz newsletter – regularnie dzielimy się w nim aktualnościami z programu, inspiracjami i gotowymi pomysłami do wykorzystania w szkole.

Obserwuj nas także:

Facebook: Aktywni Błękitni

https://www.facebook.com/AktywniBlekitni?locale=pl_PL

Program „**Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie**” to coś więcej niż lista zadań. To realna zmiana, która zaczyna się w Waszej klasie, na szkolnym korytarzu czy nad pobliską rzeką.

Dzięki Waszym działaniom uczniowie:

- patrzą na wodę jak na skarb, a nie coś oczywistego,
- rozumieją, że każda decyzja ma znaczenie – od zakręcania kranu po troskę o środowisko,
- widzą, że szkoła może być miejscem ważnych inicjatyw.

Dziękujemy, że:

- poświęćcie czas i energię,
- angażujecie koleżanki, kolegów, rodziców i lokalną społeczność,
- dzielicie się pomysłami, które inspirują szkoły w całej Polsce.

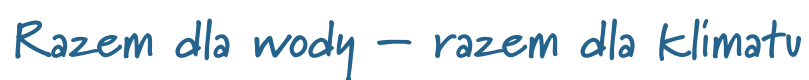
Mamy nadzieję, że ten poradnik będzie dla Was praktycznym wsparciem – jak zeszyt z notatkami, do którego można zajrzeć w każdej chwili: gdy planujecie działania, szukacie inspiracji lub chcecie upewnić się, że wszystko robicie dobrze.

Na kolejnych stronach to Wy tworzycie historię programu – swoimi lekcjami, projektami i rozmowami z uczniami.

*Razem dla wody
– razem dla klimatu*

[illegible]

[illegible]

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal brown ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

